

GARANCIA

AZ AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY KKV FEJLESZTÉSI MELLÉKLETE A MAGYAR MEZŐGAZDASÁG HETILAPHOZ

HOGYAN TOVÁBB A HAZAI ÉLELMISZERIPARBAN?

Az Élelmiszer-feldolgozók Országos Szövetsége (ÉFOSZ) 2010 májusában állásfoglalást tett közzé, amely összefoglalta azokat az élelmiszeripart és a kapcsolódó nemzetgazdasági területeket, így a mezőgazdaságot is érintő szövetségi értékeléseket, ajánlásokat, amelyek segíthetik az élelmiszergazdaság piaci pozícióinak erősítését és versenyképességének javítását. A dokumentum megállapításairól beszélgettünk Éder Tamással az ÉFOSZ elnökével.

- Mi jellemzi a magyarországi élelmiszeripar jelenlegi helyzetét?

- Az élelmiszergazdaság (a mezőgazdaság és az élelmiszeripar) a nemzetgazdaság egyik fontos, a benne rejlő lehetőségeket messze ki nem használó eleme. Az ország EU taggá válási folyamatának egyik legnagyobb vesztese az élelmiszer-feldolgozás. Az iparág jelenlegi leépülése nem szolgálja az ország érdekét. A kritikus helyzetet jól jellemzi, hogy 2000 óta a termelés több mint 20 százalékkal, a foglalkoztatottak száma és a belföldi értékesítés egyaránt 25-25 százalékkal csökkent. Iparági szinten a beruházások értéke folyamatosan csökken, az élelmiszeripar súlyosan eladósodott.

- Melyek az égető pénzügyi, finanszírozási gondok?

- A magyar élelmiszeripar aggregált adatai a feldolgozó tevékenység veszteségességét jelzik. A sokszor kedvezőtlen pénzügyi mutatók

miatt az élelmiszeripari vállalkozások a hitelezésben nem tartoznak a „kedvelt” partnerek közé (nehezen jutnak hitelforráshoz), különösen most a pénzügyi válságban. Az összesített adatoknál is rosszabb a helyzet olyan meghatározó területeken, mint a baromfifeldolgozás, a hús- és a tejipar. Ezek az élelmiszeripari szakágazatok hagyományosan a legfontosabb felvevőpiacai a hazai mezőgazdaság termékeinek.

- A hazai élelmiszeripar és mezőgazdaság jövője sok szálon kapcsolódik egymáshoz. Mely tényezőknek van a legnagyobb fontossága?

- Az élelmiszeripar nemzetgazdaságban elfoglalt helye messze túlmutat a mutatókkal alátámasztható mértéken. Helytelen az a megközelítés, hogy pusztán a GDP-hez való hozzájárulás, vagy a bruttó termelési érték

„...az élelmiszeripar a mezőgazdaság termékeinek legnagyobb felvásárlója.”

Éder Tamás

alapján szülessenek ítéletek az élelmiszeripar súlyával, jelentőségével kapcsolatban. Romló mutatói ellenére az élelmiszeripar továbbra is a mezőgazdaság termékeinek legnagyobb felvásárlója. A jelentős mértékben megemelkedett - a versenyt is erősítő, de a magyar feldolgozók pozícióját nemegyszer indokolatlanul aláásó - élelmiszerimport hatására visszaeső élelmiszer feldolgozás a mezőgazdaság egyik meghatározó felvevő bázisának szűkülését is jelenti. Az élelmiszeripar gazdasági teljesítményének javulása nélkül a hazai mezőgazdaság sem lehet tartósan sikeres: a mezőgazdaság sorsa is erősen függ attól, hogy stabil élelmiszeripari kapcsolatokkal rendelkezzen.

- A fogyasztókra hivatkozva mintha a minőségi termelés szempontjai is a háttérbe szorultak volna?

- Elfogadhatatlan az az álláspont, amely szerint alapvető érdek az alacsony élelmiszerár, amit a kereskedelmi láncok külföldön előállított termékek behozatalával, és azoknak a hazai előállítású élelmiszereketől eltérő árazási technikájával idéznek elő. Ez a gyakorlat a fogyasztó szemléletét az ár-érték arányos szemlélettelől a pusztán az árak alapján való döntéshozatal felé fordítja. A fogyasztó valójában a reális, a termelési költségekkel arányos árú, jó minőségű, biztonságos élelmiszerhez való hozzájutásban érdekelt, amellyel a hazai munkahelyek megtartását is elősegíti.

- A mezőgazdaságon túl az élelmiszeripar-nak milyen gazdasági kisugárzása van, milyen szerepet tölthet be?

- A hazai élelmiszeripar központi és meghatározó szereplője a biztonságos élelmiszerellátásnak és az egészséges táplálkozásnak. Ezáltal egy nagy rendszer részeként az egyéb ipari és szolgáltatási szektorok egész sor (jó részt a vidéki gazdasági térben tevékenykedő) vállalkozásának működéséhez járul hozzá, állami intézményekkel működik együtt, és fontos befizetője a költségvetésnek. Az élelmiszerek termékláncában elfoglalt központi szerepe miatt az élelmiszeripar az a láncszem, amelyen keresztül a leghatékonyabban lehetne az egész élelmiszergazdaság működését élénkíte-

ni. Az elmúlt időben e központi szerepet egyre inkább a forgalmazó szektor vette át, amely a gyakorlatban kevésbé bizonyult hatékonynak, és már eddig is jelentős torzulásokat okozott a termékláncon belüli jövedelem-elosztásban.

- Foglalja össze az élelmiszeripar mostani helyzete javításának legfontosabb elemeit!

- Az élelmiszeripar helyzetének javítása szempontjából a legfontosabb teendők a következők: meg kell állítani a termelés csökkenését; a versenyképesség javításán keresztül meg kell erősíteni az ágazat belföldi és export piaci pozícióit; a gazdálkodás eredményességét pedig helyre kell állítani. Mindezek megvalósításával elérhető a stratégiai partnernek tekintett magyarországi mezőgazdasági termelők gazdálkodási körülményeinek javítása is, illetve a piaci stabilitásuk erősítése.

- Vegyük sorra azokat a lépéseket, intézkedéseket, amelyek elengedhetetlenek a fenti teendők és célok megvalósításához!

- A tennivalók sorában a legfontosabb és legsürgősebb lenne a közép- és hosszú távú élelmiszer-gazdasági stratégia megfogalmazása, majd a kapcsolódó támogatás- és szabályozáspolitikai ehhez történő igazítása. Az élelmiszeripar bel- és külpiazi versenyképességét más ágazatokhoz hasonlóan sújtja a központi állami elvonásoknak a versenytárs országokhoz képest mért magas szintje. Ugyanakkor az élelmiszer-termelés jellegeből fakadóan a központi terhek okozta versenyhátrány súlyosabb következményekkel jár, mint más ágazatokban.

- Milyen állami intézkedésekre volna szükség?

- Kiemelkedő fontossággal bír az állami - adózási és adminisztratív - terhek, az élők munkaköltségének csökkentése, az alkalmi munkavállaláshoz kapcsolódó anyagi és adminisztrációs terhek jelentős mérséklése. Fontos az élelmiszerek forgalmi adójának csökkentése, a mind jelentősebbé váló - az adózást elkerülő és az előírások szerint tevékenykedő feldolgozók piaci pozícióját aláásó - fekete feldolgozás és kereskedelem felszámolása céljából.

Az élelmiszer-termékpálya mentén történő árucserre kondícióira vonatkozó jogszabályok betartatása kiemelt fontosságú az ágazat számára, csakúgy, mint a hatósági engedélyezési eljárások, valamint a vizsgálatok díjainak mérséklése és nem utolsósorban a hatósági jogalkalmazás egységesítése.

- Az uniós pályázati rendszerben szükség van-e változtatásokra?

- Az élelmiszeripar számára is lényeges lenne az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP) felülvizsgálata. Egyfelől, a magyar élelmiszeripar nemzetközileg versenyképes része, a nagyobb méretű vállalkozások nem pályázhatnak az ÚMVP-ben. A Gazdaságfejlesztési Operatív Programban pedig, a K+F és kisebb technológiafejlesztési kiírásoktól eltekintve, nem szerepelhetnek élelmiszer-gazdasági cégek. Másfelől, a kis- és középvállalatok ágazaton belül betöltött szerepének jelentőségére tekintettel alapvető a rájuk vonatkozó támogatási rendszer újragondolása. Az uniós pályázati támogatások révén az alapanyag előállítás és a feldolgozás összehangolt, együttes fejlesztésére volna szükség, mert ez alapvető előfeltétele a nagyobb hozzáadott értékű termékek előállításának.

- Hogyan értékeli az élelmiszer-gazdasági innováció helyzetét?

- Az élelmiszer-feldolgozás a világon az egyik leginnovatívabb terület. A kutatás és fejlesztés támogatása, az innováció elősegítése, az élelmiszeripar jövőbeni sikeres és eredményes növekedéséhez nélkülözhetetlen. A vállalkozások túlnyomó többsége nem képes saját erőből e tevékenységek még részleges finanszírozására sem, ami jelentős mértékben rontja esélyeiket piaci versenytársaikkal szemben. A korábbi években tapasztalható leépítéssel ellentétben, nagyobb állami szerepvállalás lenne szükséges az alap- és alkalmazott kutatás esetében is.

- Az élelmiszeripar miként erősítheti pozícióit a hazai élelmiszerpiacon?

- Szükségesnek éreznék és az ÉFOSZ támogatná a közösségi marketing program részeként, a vállalkozások társfinanszírozásával működtethető „Magyar Termékprogram” kidolgozását. Ez a meglévő védjegyek és megkülönböztető jelzések helyett egyetlen egységes feltételrendszer alapján azonosítaná a magyar élelmiszert, és segítene a magyar fogyasztók tudatosságának kialakításában, hogy magyar élelmiszer vásárlásával lehet a magyar munkaerőt megvédeni és a hagyományokat megőrizni.

„A hazai élelmiszeripar központi és meghatározó szereplője a biztonságos élelmiszerellátásnak és az egészséges táplálkozásnak.”

A MEZŐGAZDASÁG 2010. ÉVI KILÁTÁSAI

Mi várható a magyar agrárszektorban 2010-ben? Van-e lehetőség a teljesítmény javítására? E kérdésekre igyekeztek válaszolni a Pénzügykutató Zrt. munkatársai. A cikkben 2010. júniusi elemzésük főbb megállapításait foglaljuk össze.

Általános jellemzők

A mezőgazdaság 2010. évi folyamatait alapvetően befolyásolják az alábbiak. 1) A sertéságazatban az állomány csökkenés 2009 folyamán lelassult, s az év végére megállt. 2) A baromfitartásban a libaál-

lomány szűkülésében szerepet játszott a magyar libamájtermelés ellen indított kampány. A pulyka termékek külpiaci elhelyezési lehetőségei némileg gyengültek, a tyúkféléké erős maradt. 3) A zuhanó tejárak miatt a telepek zöme számára ráfizetéses

Egy ország személyes ismerőse

MAGYAR TAKARÉK
A hazai bank
www.magyartakarek.hu

A Magyar Takarékszövetkezetek az a bank, ahol ország-szerte 1800 fiók munkatársai és ügyfelei néven szólítják egymást, és a szónak ereje van. A rugalmas pénzügyi szolgáltatások és a személyes ismertség nyújtják azt, amit Ön egy pénzintézettől elvár.

www.magyartakarek.hu

a tejtermelés, a telepbezárások és állomány leépítések 2010 elején is folytatódtak. Az állatlétszám mérséklődését a hízó marha állomány kismértékű növekedése alig enyhíti. 4) A szántóföldi növénytermesztésben - ha takarékosan is, de sor került a talajerő utánpótlásra, a növényvédelmi feladatok elvégzésére. 5) A tavaszi viharos időjárás, az árvíz hatására a vártnál kisebb lesz a kertészeti- és a szántóföldi gabonatermés, a termelés ráfordításai (például permetezés, újratetés stb.) pedig növekednek.

Felvásárlás és termelői áralakulása

A Központi Statisztikai Hivatal (KSH) legfrissebb adatai szerint 2010 első négy hónapjában a növényi termékek felvásárlása a 2009. évi magas bázis miatt - különösen a gabonaféléknek köszönhetően - nagymértékben, mintegy 29 százalékkal csökkent. Ebben az évben is folytatódott, de valamelyest szerényebb mértékű az élő állatok és állati termékek felvásárlásának mérséklődése: 2010. január-április folyamán 4 százalékos volt a szűkülés. Így a mezőgazdasági termékek teljes felvásárlása közel 12 százalékkal esett vissza a január-áprilisi időszakban.

2010. január-májusban az agrártermékek termelőiár-szintje 0,6 százalékkal mérséklődött az egy évvel korábbihoz viszonyítva, ami a növényi termékek árszínvonalának 0,5 százalékos növekedéséből, valamint az élő állatok és állati termékek árának 2,5 százalékos csökkenéséből adódott.

Kilátások

2010-ben eddig az időjárási körülmények nem alakultak kedvezően. A vihar- és az árvízár miatt a vártnál kisebb lehet a kertészeti és a gabona-előállítás. Az előzetes adatok szerint valamivel több mint egymillió hektár termőterületről 3,5-4 millió tonna búza betakarítása várható. Ez 10-20 százalékos csökkenés a 2009. évi terméshez képest. A már learatott árpából és repceből is kevesebb az ideai termés. A teljes gabonatermés 10 millió tonna körül várható. Az olajosnövény-termelés valószínűleg egy kicsit nőni fog. A cukorrépa-termelés bővülhet.

Az előbbiek alapján, 2010-ben a szántóföldi növénytermelés volumene az eddig vártnál szerényebb mértékben, 2-3 százalékkal haladhatja meg a 2009. éviét. Az állattenyésztés kibocsátása az ágazat lassú újjászerveződése (telepeltetés, fajtacsere) miatt stagnálás közeli állapotban lesz. Az intenzív kertészeti termelés növekedése nem valószínű. A természeti károk miatt - az év eleji bővülést váró előrejelzéssel ellentétében - a gyümölcsösök termelésének mérséklődése következik be. A hűvös tavasz és a csapadékos május miatt fajtánként 30-60 százalékkal kevesebb gyümölcsöt takarítottak be idén nyáron. Így összességében a mezőgazdasági termelés - a korábbiakban prognosztizálttól jóval elmaradó - mintegy 1-2 százalékos 2010. évi növekedése tűnik valószínűnek.

FIATAL GAZDA EGY NEHÉZ PIACON

Kertészmérnök, közgazdász és elsősorban vállalkozó az a huszonéves lány, aki édesapja elvesztése óta vezeti a családi vállalkozást. Fiatal vállalkozó, vetőmagtermeléssel, termeltetéssel és kereskedelemmel foglalkozik. Mind e mellett az Agrya-nak, a Fiatal Gazdák Magyarországi Szövetségének társelnökévé választották társai, a mai ifjú gazdák, a holnap mezőgazdaságát meghatározó nemzedék. Ő Kesjár Kamilla, a család nevét is őrző Kesjár Flora Kft. ügyvezetője.

Szolnokon közvetlenül a Tisza-parton, az egykori gátórház helyén a tájba simulva találtunk a telephelyre, amely egy nagy csarnokból, egy kisebb raktárból és a kis irodaházból áll. A rendezett, gondozott telepre lépve az embernek az az első gondolata, hogy ennek a telepnek van gazdája. A gazda - csinos fiatal lány - így beszélt a kezdetekről.

- A mezőgazdaság - húgommal együtt - mindkettőnk gyerekkorát meghatározta. Édesapám a Vetőmag Vállalatnál kezdett dolgozni itt Szolnokon. Amikor lehetőség nyílt rá, párezer négyzetméteren elkezdtünk intenzíven gazdálkodni, főleg virág vetőmagot termelni. Gyerekkoromban - emlékszem - termeltünk őszi rózsá vetőmagot, ami kifejezetten kézi munkáigényes tevékenység volt. Akkor ez sokat számított, egy évi termésből elmehetett a család nyaralni. Fogalmazhatok úgy is, hogy nagyon nagy hozzáadott értéket állítottunk elő. Aztán a nyolcvanas években, amikor bejöttek a holland nagyvállalatok, a Vetőmag Vállalat kapcsolatot létesített velük, mi is kezdtünk hagyma és hibridhagyma vetőmagot előállítani. Apu

otthon kialakított egy kis üzemet, persze egyszerű, kis tisztítógéppel, régi kalmárrostával stb. Nekünk, gyerekeknek az volt a feladatunk, hogy a rostaalját fehér pelenkára terítettük, s még kiválogattuk azt a hagymamagot, amit benne hagyott a gép. Ez jó ránevelés volt, mert nem kedvetlenedtünk el a mezőgazdaságtól. Nem kapálni vittek bennünket a tűző napra. Voltak „lányosabb” feladatok, azokat kellett ellátnunk. Közben apa vitt magával bennünket, láttuk, hogy ki mit csinál. Ötévesen már felismertük a hagyma peronoszpórát.

Az indíttatás tehát megvolt, amit édesapjának köszönhetett Kesjár Kamilla. Még szinte gyerek volt, amikor az édesapja önálló vállalkozásba kezdett.

- A rendszerváltáskor, 1992-ben - apa úgy döntött - mondja az ügyvezető - hogy céget alapít, kizárólag zöldség vetőmag szaporításra. Béreltünk területet, és elkezdtünk gazdálkodni. Szépen, egyenletesen fejlődött a cég. Folyamatosan nőtt a termelés, kinőttük a korábbi telephelyeket. Ezen az új telephelyen felépítettünk egy nagy csarnokot is. Ebben van a kiszereelő üzem, a raktár, az előkészítő, itt már elférünk. Alig hogy befejeztem az egyetemem édesapám infarktust kapott. Ránk maradt a vállalkozás irányítása. Időközben kizárólagos forgalmazói lettünk egy cseh cégnek, a SEMO-nak. Mikor még nem voltunk az unió tagja, minden fajtát be kellett az OMMI-ba hivatalosan jelenteni, ahol eldöntötték, hogy megfelel-e a magyar előírásoknak. Ma már - lévén EU-s fajtalista - elegendő, ha a cseh partner (SEMO) bejelenti a fajtát, s mi már forgalmazhatjuk is. Most a helyi bejelentés, illetve engedélyezés Szerbiában érdekes számunkra, mert a cseh céget mi képviseljük a Balkánon. Kizárólagosságot kaptunk Szerbiára, Boszniára, Koszovóra és Belorussziára.

- Termelnek, vagy termeltetnek?

- Három fő vonulata van a tevékenységünknek. Az első nyilván a saját termelés, a második a szerződéses termeltetés, szigorú technológiai előírásokkal, a harmadik a kereskedelem. A kereskedelem kettéoszlik, egyrészt a cseh fajtákat profi termelőknek értékesítjük, másrészt a régi szabad fajták vetőmagjaival, amelyeket mi termelünk, vagy termeltetünk, az EU területén kereskedünk. Lényegében nagykereskedők vagyunk. Azonnal szállítunk, ha a holland partnereinknek egy fél kamion borsó, az olasz cégnek húsz zsák répamag, vagy mondjuk egy német cégnek két zsák retekmag szükséges. A saját és a szerződéses termőterület évi több száz hektár körül van. Attól függ a terület mérete, hogy a vetésforgó miként jön ki, és milyen vetőmag iránt érdeklődnek.

Nagy gyakorlat kell ahhoz, hogy pontosan „bemérje” a következő évet a vállalkozó. Kesjár Ka-

„Ötévesen már felismertük a hagyma peronoszpórát.”

Kesjár Kamilla

milli a következőkben mutatta be, hogy miként néz ki ez a gyakorlatban.

- A legegyszerűbb, amit leszerződünk. Van egy termelteségi szerződés és van egy fix árunk. A többi árut már nehezebb termelni, s eladni. Az ember figyeli a globális piacot: hol, mit termelnek, vagy mit nem termelnek, miből van túlkínálat, mi az, aminek termelésére a mi éghajlatunk az alkalmasabb, és a mi termelőinknek milyenek a technológiai feltételeik, stb. Sajnos fogyóban vannak a kettő-öt-tíz hektáros kis-termelők, akik több kézimunkával intenzívebben tudnának virág-, vagy gyógynövénymagot előállítani. Egyre több a nagytermelő, akik azt mondják, hogy bármit termelnek, de minimum ötven hektáron. Nehéz velük megérettetni, hogy a vetőmagtermelésben mások a méretek. Ötven hektáron termelt retek-maggal nem Európát, hanem egész Ázsiát be lehetne vetni. A nagyüzem itt nem ötven hektár. Az igény egyébként évről-évre változik. Mindig vannak felkapottabb fajták.

- Kik a vásárlók? - kérdeztem az ügyvezetőt. A legnagyobb a SEMO (cseh cég) - mondta Kesjár Kamilla. - Olyan kooperációs kapcsolatban vagyunk, hogy nem csak mi veszünk tőlük vetőmagot, hanem mi is termeljük a fajtáit. E mellett elsősorban nyugat-európai cégek a

vásárlóink. Hazai piacon pedig azok a cégek, amelyek hobbi, illetve kiskerti termeléshez kistasakos formában árusítják a vetőmagot. Hozzájuk beszállítunk, mint nagykereskedők. Lévéen szó egyenletesen fejlődő, stabil cégről, az emberben önkéntelenül is felvetődik a kérdés, hogy mindezt milyen támogatással, illetve hitelek igénybevételével érik. Az válasz igen-csak érdekes.

- Mi a nulláról indultunk- ecseteli a helyzetet Kesjár Kamilla. - Akkor még nem nagyon voltak támogatások, hitelek, s nem volt felhalmozott családi vagyonunk sem. Először kicsiben csináltuk, annak a hasznát visszaforgattuk, folyamatosan fejlesztettünk. Az új raktársarnokra azonban vettünk fel hosszúlejáratú hitelt. Valamint van Széchenyi kártyánk a Jászfényszaru és Vidéke Takarékszövetkezetnél. Ott ismernek, végtelenül emberiek, segítőkészek, mondhatom azt is, hogy családi bankunk.

Hét állandó dolgozónk van, több tucat termelővel termelünk, s a feldolgozás egy részét alvállalkozókkal végeztetjük. Hatalmas harc folyik a hazai vetőmagpiacon tőkeerős, óriási cégekkel. Kérdés, hogy miként tud ebben a viharban talpon maradni a vállalkozás. Kesjár Kamilla optimista, bár nem titkol-

ja, hogy csak óriási erőfeszítések árán lehet a felszínen maradni.

- Minden multi cég, amely a világon számít valamit, mind itt van - mondja. A területi képviselőik naponta bombázzák ajánlataikkal a termelőket. Annyi pénzt fektetnek a marketingbe, amihez képest a mi marketing eszközeink a nullával egyenlőek. Viszont nekünk van egy előnyünk: az emberközponúság, rugalmasság. Bármire van szüksége, mi azonnal, közvetlenül kiszolgáljuk a vevőt, nem kell egy lassúbb, rideg rendszeren végigmennie. Nos, ezzel az előnyvel igyekszünk élni. Természetesen vannak régi partnereink, akik ragaszkodnak hozzánk. Az információszerezésben a Vetőmag Szövetség és Termék Tanács és az Agrya a nagy segítség. Jól működnek, segítőkészek, jól szervezettek, információ gazdagon, erőforrásokkal a hátuk mögött. Hatalmas előnyünk lehet az összefogás. Többek közt ezért tartom fontosnak, hogy az Fiala Gazdák Magyarországi Szövetségében segítjük egymás munkáját.

Az AVHA Szolgáltató és Tanácsadó Kft. a kis- és középvállalkozások, valamint gazdálkodók számára tájékoztatást nyújt:

- az aktuális támogatási lehetőségekről,
- a kedvezményes hitel- és garancia-konstrukciókról, valamint
- segítséget nyújt beruházások tervezésében, megvalósításában.

Ingyenes telefonos és személyes konzultációs lehetőségek, tájékoztató anyagok megküldése.

Kedvezményes feltételek szerint igénybe vehető:

- üzletviteli tanácsadás,
- mezőgazdasági szaktanácsadás,
- hitelkérelmek összeállítására,
- pályázati tanácsadás.

Hívja a **06 40 200 771-es** kék számot, vagy keresse minket a **tanacsadas@avhakft.hu** e-mail címen.

AZ ÚJ TAGÁLLAMOK ÁLLÁSPONTJA A KÖZÖS AGRÁRPOLITIKA JÖVŐJÉRŐL

A Visegrádi országok (Csehország, Szlovákia, Lengyelország, Magyarország), valamint Bulgária, Románia és Szlovénia mezőgazdasági miniszterei 2010. június végén tartott találkozójukon közös nyilatkozatot adtak ki arról, hogy a közös agrárpolitika támogatási szintjét 2013 után is meg kell őrizni. Azt is jelezték, hogy meg kívánják hosszabbítani a 2011. május 1-jén lejáró, a külföldiek földvásárlására vonatkozó korlátozásokat.

A hét közép- és kelet-európai tagállam agrárminiszterei, illetve magas rangú minisztériumi tisztségviselői találkozójukon az alábbi megállapításokat tették a Közös Agrárpolitika (KAP) jövőjével kapcsolatban:

- A mostani 2007-2013-as KAP időszak lezárulását követően is szükség lesz erős közös agrárpolitikára. A KAP-nak tiszteletben kell tartania a szolidaritás és a tagállamok közötti egyenlő bánásmód alapelveit. A támogatások nagyságrendje nem csökkenthető.

- A hét ország alapvető fontosságúnak nevezi, hogy a KAP megfelelő hangsúlyt fektessen az élelmiszerellátásra, az egészség- és élelmiszerbiztonságra, a környezet védelmére, a klímaváltozás hatásainak mérséklésére, a vízzel való takarékosabb, hatékony gazdálkodásra, a biodiverzitás és a mezőgazdasági potenciál fenntartására, a mezőgazdasági üzemek sokszínűségének megőrzésére és a megújuló energiaforrások részarányának növelésére. E szempon-

tokat ugyanakkor össze kell hangolni az európai mezőgazdasági és élelmiszeripari modell nemzetközi versenyképességének erősítésével.

- A nyilatkozat aláírói úgy vélik, hogy a KAP vidékfejlesztési forrásait, a kohéziós alapokkal együtt, az élelhető, megfelelő infrastrukturális háttérrel rendelkező, munkát és megélhetést biztosító vidék megteremtésének szolgálatába kell állítani. Fokozott figyelmet kell fordítani a munkahelyteremtésre, az önfoglalkoztatásban rejlő perspektívák kibontakozásának támogatására, a vidéki turizmus fejlesztésére, a helyi piacok működőképességének megerősítésére, a helyben termelt speciális élelmiszerek piacra jutásának megkönnyítésére.

- Elengedhetetlen a minőségi közszolgáltatások vidéki elérhetőségének szélesítése. A gazdálkodóknak a növekvő piaci bizonytalanságok ellenére is biztosítani kell a tisztességes jövedelemszintet. Olyan szabályozási keret kialakítására van szükség, amely képes az extrém piaci

ingadozásokból és az időjárási anomáliákból fakadó helyzetek kezelésére. Hasonlóan fontos az élelmiszerlánc egyes szereplői közötti korrekt kapcsolatrendszer kialakulásának elősegítése is. A „hetek” a KAP érdemi egyszerűsítését is központi kérdésnek tekintik, amely elsősorban a jogszabályrendszer átláthatóbbá, egységesebbé tételét jelenti.

A találkozóon részt vett országok fontos eszköznek tartják a nemzeti agrárpolitikai célok megvalósításában a földvásárlás jogi korlátozásának fenntartását. Az új tagállamok többsége a 2004-es, illetve a 2007-es csatlakozáskor hétéves átmeneti időszakot kapott a külföldiek földvásárlásának korlátozására. Ez a határidő több országban jövő év május 1-jén jár le. Magyarország elsőként már elindította az Európai Bizottságnál azt az eljárást, amelynek célja a korlátozás további három évvel történő meghosszabbítása. A magyar kezdeményezéshez a többi újonnan csatlakozott közép- és kelet-európai tagország is csatlakozni kíván.

Mezőgazdasági szaktanácsadás

- A mezőgazdasági szaktanácsadás során alapvetően a gazdálkodásához szükséges - a kölcsönös megfeleltetés szerinti - 19 jogszabály rendelkezéseinek, valamint a Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot előírásait jelentő környezetvédelmi, élelmiszerbiztonsági, állat- és növényegészségügyi, valamint állatjóléti követelmények ismertetésére kerül sor.

- A szaktanácsadás keretében a gazdálkodó ügyfélorientált pénzügyi tanácsadást is igénybe vehet, ha fejlesztési elképzelését részben vagy egészben hitelből kívánja finanszírozni. A fejlesztés és a vállalkozás adottságainak ismeretében az AVHA Kft. segítséget nyújt a legmegfelelőbb finanszírozási megoldás kialakításában.

- A gazdálkodó az AVHA Szolgáltató és Tanácsadó Kft-n - mint **Területi Szaktanácsadási Központon (TSZK)** - keresztül a szaktanácsadásra fordított összeg 80%-át vissza nem térítendő támogatásként visszaigényelheti.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁGI DÖNTÉS AZ SPS-RENDSZER ÜGYÉBEN

Az Alkotmánybíróság 2010. július 12-én meghozta döntését az egységes mezőgazdasági támogatási rendszer (SPS) bevezetéséről és működtetéséről szóló törvény ügyében: a testület álláspontja szerint az alkotmányellenes.

Az uniós földalapú támogatás szabályozására kidolgozott hazai SPS-törvényt az Országgyűlés még 2008. október 20-án fogadta el. A jogszabályt a köztársasági elnök megküldte az Alkotmánybíróságnak utólagos normakontrollra, így az nem lépett életbe. A törvénnyel 2009. februárja óta foglalkozott a testület, de csak mostanra sikerült többségi álláspontot kialakítania, amely szerint az alkotmányellenes. Az indoklás szerint ugyanis a jogbiztonság megkövetelné, hogy a földtulajdo-

nosok a földjük használatában mindig tisztában lehessenek annak következményeivel (így a támogatáshoz jutás feltételeivel), és ezt figyelembe véve szerződjenek. A törvény ennek a követelménynek nem felel meg, mert múltbeli időponthoz, a 2006-os támogatási év adataihoz (bérbe adott és vett területhez) köti az új támogatási jogosultság egy részét. Így a földalapú támogatás esetében továbbra is az eddigi SAPS-rendszer alkalmazása marad érvényben.

Érdeklődni lehet az AVHA Szolgáltató és Tanácsadó Kft-nél:

Kék számon: 06 40 200 771; faxon: 06 1 373 8455;
e-mail-en: tanacsadas@avhakft.hu

AZ ÚMVP 2009. ÉVI VÉGREHAJTÁSÁNAK TAPASZTALATAI - A MEZŐGAZDASÁGI TERMÉKEK ÉRTÉKNÖVELÉSE PÁLYÁZAT

Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program egyik legnépszerűbb pályázata 2009-ben is a mezőgazdasági termékek értéknövelése jogcím volt. A konstrukció célja, hogy a mezőgazdasági termékek feldolgozásának, illetve forgalmazásának javításával, új termékek, eljárások, technológiák bevezetésével növekedjen a pályázó vállalkozások összeteljesítménye és versenyképessége, s javuljanak az élelmiszerbiztonsági és -higiéniai feltételek, csökkenjen a környezetterhelés.

A mezőgazdasági termékek értéknövelése pályázat 2008-as eredeti jogcímrendelete 2009-ben többször is módosult. A márciusi változás szerint a támogatott termékek értékesítésének 50 százaléknál nagyobb mértékben kellett növekednie a megvalósítási időszakban, s a támogatható ter-

mékek listája is változott. Októberben pontosítva lett a pályázók köre, illetve változott a kérelembenyújtás és kifizetés dátuma, támogatási előlegfelvételre nyílt lehetőség, s változott az értékelés pontozása. Decemberben módosultak a kifizetési kérelem dátumai és az előlegkérés szabályai.

A FIATAL GAZDÁKAT SEGÍTŐ PÁLYÁZAT TÁMOGATÁSI KÉRELMEINEK FELÜLVIZSGÁLATA (ÚMVP)

Nem rég zárult a fiatal mezőgazdasági termelők indulásához nyújtandó támogatások legutóbbi körének elbírálása. Ebben a pályázati fordulóban több mint 6000 támogatási kérelem érkezett be a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalhoz (MVH), kb. 64 milliárd forint támogatásigényrel. A kérelmek többségét forráshiány miatt nem lehetett támogatni, illetve valamennyi hibátlan igénylés jóváhagyására sem volt lehetőség, noha a kiíráskor előírt támogatási forrást a háromszorosára emelték.

Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Programban (ÚMVP) 2009 őszén benyújtott támogatási kérelmek elbírálása nyomán mintegy 10 milliárd forintnyi támogatáshoz juthatnak hozzá a fiatal gazdák. A kibővített források ellenére összesen csak kb. 900 kérelmező részesülhetett támogatásban. A forráshiány miatt több mint 5000 pályázat elutasításra került, az erről szóló határozatokat kiküldték a pályázóknak, amely ellen fellebbezni nem lehetett.

A támogatási kérelmek benyújtása és elbírálása azonban problematikus volt: például a kihirdetési, a kérelmezési és az elbírálási folyamatban a

pályázatot többször is módosították. A gazdák a hivatalhoz fordultak kérve a pályázat felülvizsgálatát. Az MVH új elnöke úgy döntött, hogy miközben kezdeményezi az Irányítási Hatóság vezetőjénél a kifizetési kérelmek benyújtási határidejének módosítását (2010. július 1-jéről 2010. szeptember 1-jére), a rendelkezésre álló idő alatt az MVH felülvizsgálja a támogatási kérelmeket. A hivatal a felülvizsgálat során a hatályos jogszabályok alapján jár el, de a beérkezett jelzések alapján különös figyelmet fordít a pályázati folyamat vélt vagy valós hibáinak feltárására és kezelésére.

A támogatási kérelmek benyújtására 2009-ben október 20. és november 30. között volt lehetőség. 2009-ben 571 támogatási kérelem érkezett mintegy 76 milliárd forintos támogatási igénnyel. A források szűkössége miatt mintegy 110 pályázat került csak kedvező elbírálásra, kb. 12,5 milliárd forintos támogatási értékkel. Sok pályázat - bár szakmailag megalapozott volt - elutasításra került. Kiemelésre érdemes, hogy az ÚMVP végrehajtásának eddigi 2007-2009-es időszakában erre a jogcímre összesen 1100 támogatási kérelmet nyújtottak be, amelyből 440-et bíráltak el kedvezően. A teljes megítélt támogatás megközelítette az 50 milliárd forintot.

Az értéknövelési konstrukció keretében a múlt évben 300 darab 2008. és 2009. évi nyertes pályázó nyújtott be kifizetési kérelmet. A jóváhagyott kifizetési kérelmek száma kb. 240 volt, a folyósítható támogatási összeg megközelítette a 6,5 milliárd forintot. A korábban jóváhagyott kifizetési kérelmeket is figyelembe véve, a pályázati konstrukcióban a 2009. évben kifizetett teljes támogatás 11 milliárd forint körül alakult.

NYITOTT PÁLYÁZATI KIÍRÁSOK (GOP/KMOP)

A mikro- és kisvállalkozások technológia fejlesztésének támogatása

A Gazdaságfejlesztési Operatív Program GOP-2010-2.1.1/A jelű pályázati konstrukciója, a nem közép-magyarországi régióban levő mikro- és kisvállalkozások technológiai fejlesztésének támogatását célozza. Az igényelhető támogatás összege minimum egy, maximum 20 millió forint. Az elnyerhető összeg a teljes elszámolható költség 30-50 száza-

léka, attól függően, hogy milyen fejlettségi szintű kistérségben valósul meg a fejlesztés. A pályázatok benyújtása - a rendelkezésre álló támogatási keret függvényében - legkésőbb 2010. december 31-éig lehetséges.

Az előbbi GOP-2010-2.1.1/A felhívással összhangban levő Közép-Magyarországi Operatív Program KMOP-2010-1.2.1/A jelű iker konstrukció, a közép-magyarországi régióban található mikro- és kis-

vállalkozások technológiai fejlesztését célozza. Az elnyerhető támogatás mértéke az összes elszámolható költség maximum 30 százaléka. Az elnyert támogatás egy és húsz millió forint között lehet. A pályázatok benyújtása - a rendelkezésre álló támogatási kerettől függően - legkésőbb 2010. szeptember 6-ig lehetséges.

A mikro-, kis- és középvállalkozások komplex vállalati technológia fejlesztésének támogatása

A Gazdaságfejlesztési Operatív Program GOP-2.1.1/B jelű pályázata és annak a központi régióra vonatkozó tükörpályázata, a Közép-Magyarországi Operatív Program KMOP-1.2.1/B jelű kiírása a mikro-, kis- és középvállalkozások komplex vállalati technológia fejlesztésének támogatását célozzák. Mindkét támogatási konstrukció célja, hogy - a mikro-, kis- és középvállalkozásoknál alkalmazott műszaki technológiai színvonal javításával - hozzájáruljon a fejlődőképes vállalkozások innovációs, adaptációs képességének erősítéséhez; hozzáadott értékének növeléséhez; környezetvédelmi, energia- és anyagtakarékossági céljai megvalósításához és piacra jutásához. A támogatás lehetséges mértéke a GOP-2.1.1/B kiírásnál az elszámolható költségek 30-40, a KMOP-1.2.1/B felhívásnál pedig a 25-30 százaléka. Az elnyerhető támogatási összeg a GOP pályázat esetében 20-150, a KMOP pályázat esetében 20-100 millió forint. A pályázatok benyújtása mindkét kiírásban - a rendelkezésre álló kötelezettségvállalási keret függvényében - 2010. szeptember 6-ig lehetséges.

Komplex beruházások támogatása a komplex programmal segített a leghátrányosabb helyzetű kistérségekben

A Gazdaságfejlesztési Operatív Program GOP-2.1.2 jelű kiírásának célja, hogy a leghátrányosabb helyzetű kistérségekben - a vállalkozásoknál alkalmazott műszaki technológiai színvonal javításával - támogassa a komplex technológiafejlesztési beruházásokat, és ekképp hozzájáruljon a fejlődőképes vállalkozások innovációs, adaptációs képességének erősítéséhez; hozzáadott értékének növeléséhez; környezetvédelmi, energia- és anyagtakarékossági céljai megvalósításához és piacra jutásához.

A GOP-2.1.2 jelű konstrukcióra nagyvállalatok is pályázhatnak. A támogatás mértéke az elszámolható költségek 50 százaléka lehet. Az elnyerhető támogatási összeg minimum 20, legfeljebb 500 millió forint. A pályázatok benyújtása - a rendelkezésre álló támogatási keret erejéig - 2010. december 31-éig lehetséges.

AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY

A vidékért kezesszünk

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány valamennyi vidéki kis-, és közepes vállalkozás, családi gazdálkodó, östermelő, számára nyújt készfizető kezességet, melyet az Alapítvánnyal együttműködő pénzügyi intézmények igényelhetnek a belföldi vállalkozással kötött szerződéseikhez.

Alapítványi kezesség funkciói

- hitelképesség növelése
- hitelhez jutási feltételek javítása
- pénzügyi életképesség biztosítása

Alapítvány készfizető kezessége igényelhető

- Kölcsön/hitel-
- Bankgarancia-
- Lízing-
- Faktoring szerződéshez

Kezességvállalás kondíciói

- Kezességgel biztosított összeg: max. 1.000.000.000 Ft
- Kezességvállalás mértéke: 20-80 százalék
- Futamidő: minimum 91 nap, maximum 25 év
- A díj fizetése: egyszeri, vagy évenkénti
- Az általános díj mértéke: 50%-os készfizető kezesség mellett a kezességgel biztosított összeg százalékában:

Kezességgel biztosított összeg (Ft)	Futamidő			
	Évenkénti díjfizetés		Egyszeri díjfizetés	
	1 - 25 évig	1 évig	1-4 évig	4-7 évig
1-1 m	3800 Ft		3800 Ft	
1 m-75 m	0,65	0,65	1,10	1,50
75 m-150 m	0,80	0,80	1,25	1,60
150 m-	1,00	1,00	-	-

A fenti értékek a kezesség mértékének (20-80%) megfelelően arányosan változnak.

- A piaci kezességi díj, 50%-os készfizető kezesség mellett a kezességgel biztosított összeg 1,21-2,35% között változik. Mértéke függ a hitel típusától, a futamidő és a kezességgel biztosított összeg nagyságától.

1054 Budapest
Kálmán Imre u. 20.
1392 Budapest, 62. Pf. 289
Zöld szám: 06 80 203 760
Telefax: (36 1) 474 5085
E-mail: office@avhga.hu
Honlap: www.avhga.hu

GARANCIA

Az Agrár- Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány időszaki kiadványa, szerkesztéséért felelős az AVHA Kft. (megjelenik az agrárlapok mellékleteként)

Felelős kiadó: dr. Ulrich Anikó | Szerkesztőségi titkár: Felber Tímea | Szerkesztőség: 1054 Budapest, Kálmán Imre u. 20. | Telefon: (1) 373 8453 | Zöld szám: (80) 203 760 | Fax: (1) 373 8455
Stúdió: Armadillo Design Kft. 1045 Budapest, Berni u. 1. | Nyomja: Veszprémi Nyomda Zrt. 8201 Veszprém, Órház u. 38.